הלכות הדף היומי
מסכת בכורות

תוכן עניינים

א. לקח עשרה עוברין במעי אמן כולם נכנסין לדיר להתעשר.....1

ב. אף מחוסר זמן קדוש לפני זמנו וקרב לאחר זמנו.....2

ג. זונה כותית אתננה אסור וכהן הבא עליה אינו לוקה משום לא יחלל זרעו זונה ישראלית אתננה מותר וכהן הבא עליה לוקה משום לא יחלל זרעו.....3

ד. האחין והשותפין שחייבין בקלבון פטורין ממעשר בהמה חייבין במעשר בהמה פטורין מן הקלבון קנו מתפיסת הבית חייבין ואם לאו פטורין חלקו חזרו ונשתתפו חייבין בקלבון ופטורין ממעשר בהמה.....8

ה. לבכור דהא איתיה בשותפות דכתיב ובכורות בקרכם וצאנכם.....12

ו. חייבין בזה ובזה שחלקו בכספים ולא חלקו בבהמה פטורין מזה ומזה שחלקו בבהמה ולא חלקו בכספים חייבין בקלבון ופטורין ממעשר בהמה שחלקו בזה ובזה חייבין במעשר בהמה ופטורין מן הקלבון שלא חלקו בזה ובזה.....12

דף נו.

א. לקח עשרה עוברין במעי אמן כולם נכנסין לדיר להתעשר

למרות שהתבאר לעיל דף נה: שלא חייבה תורה במעשר בהמה אלא מהגדל בעדרו מבהמותיו ולא בלקוחים ולא בניתנו לו במתנה[1]. מכל מקום הלוקח עשרה[2] עוברים במעי אמן, כולן נכנסין לדיר להתעשר, שהרי ברשותו נולדו[3].

---

[1] ערוך השולחן העתיד הלכות בכורות ומעשר בהמה סימן רב סעי' א

[2] רמב"ם הלכות בכורות פרק ו הלכה יב

[3] בזה אין רבותא כלל כמובן, ויותר מזה אפילו לקח או קבל במתנה אחר שנולדו קודם שמנה ימים שאז נכנס לדיר להתעשר כמו שיתבאר ג"כ חייבות במעשר. ודין זה מיותר לגמרי כיון דאפילו אחר ההולדה חייב קודם שבעה ימים וק"ו בעוברין. [ובגמ' נו, א על ר"י שאמר כן ל"ק, דכוונתו אפילו לר"ש דמחוסר זמן נכנס להתעשר כמ"ש התוס' שם אבל על הרמב"ם קשה קצת]. ערוך השלחן העתיד הלכות בכורות ומעשר בהמה סימן רב סעיף יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת בכורות

ב. אף מחוסר זמן קדוש לפני זמנו וקרב לאחר זמנו

כבר התבאר במסכת זבחים דף יב. שמצות עשה[4] להקריב כל הקרבנות מיום השמיני והלאה שנאמר (ויקרא כב פסוק טז) וְהָיָה שִׁבְעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה יֵרָצֶה, וכל שבעת הימים[5] נקרא מחוסר זמן, ואף על פי שמחוסר זמן פסול, אם עבר והקריבו אינו לוקה מפני שהוא לאו הבא מכלל עשה ולא נרצה הקרבן.

ואסור להקדיש מחוסר זמן[6], והמקדיש[7] מחוסר זמן ה״ז כמקדיש בעל מום עובר ואינו לוקה.

למרות שהמחוסר זמן אינו נכנס לדיר להתעשר, שהרי כעת פטורין מן המעשר, י״א שבליל שמיני נכנס לדיר להתעשר[8] ויש חולקים[9] שלילה מחוסר זמן הוא.

דף נו:

---

[4] רמב״ם הלכות איסורי מזבח פרק ג הלכה ח

[5] לכאורה דבריו סותרים מיניה וביה, דתחילה כתב מיום השמיני, ומשמע דבליל שמיני עדיין נקרא מחו״ז להקרבה, ובסוף דבריו כתב דבשבעת הימים נקרא מחו״ז, ומשמע דבליל שמיני כבר לא נחשב מחו״ז להקרבה, ואם כוונתו לדרשת ר׳ אפטוריקי דסוגיין, מדוע לא פירש דבריו, דשבעה ימים הוי מחו״ז להקדש ושמונה להקרבה, וצ״ע. וע״ע מנין המצוות ריש הל׳ אסוה״מ אות י׳ שכתב: ״להקריב מיום השמיני והלאה, וקודם זמן זה הוא נקרא מחוסר זמן ואין מקריבין אותו״, עכ״ל. ולשונו סתומה, האם ״קודם זמן זה״ כוונתו קודם ליום שמיני, וממילא ליל שמיני בכלל, או דכוונתו לתוך שבעת ימים וליל שמיני אינו בכלל. ובפשטות משמע טפי דכוונתו לתוך השבעת ימים.

[6] במל״מ שם תמה ולא ידעתי למה לא ביאר רבינו דכשם דאסור להקריב מחוסר זמן כך אסור להקדיש מחוסר זמן. ועיין הר המוריה שהביא מחלוקת בזה ועיין מעשה רקח שכתב וי״ל דאף דלא ביארו להדיא מ״מ מדכתב לקמן וכן המקדיש מחוסר זמן וכו׳ ואינו לוקה יש במשמעות לשון זה דמלקא הוא דלא לקי על ההקדש הא איסורא איכא, וכן משמע במרכה״מ

[7] רמב״ם שם הלכה י

[8] בכס״מ על רמב״ם הלכות בכורות פרק ו הלכה יד הקשה מדוע לא הזכיר שליל שמיני נכנס להתעשר ועיין במעשה רקח שם שכתב ״בגמרא אמרו ליל שמיני לקדושה ויום שמיני להקרבה והיינו לענין קרבן אבל לענין מעשר אף בליל שמיני הוא ראוי ורבינו כתב לקמן לפיכך הלוקח טלאים בתוך ז׳ ימי הלידה וכו׳ הרי שאחר ז׳ ימי הלידה הו״ל זמנו ואפילו בליל שמיני״.

[9] במרכה״מ שם שכתב על קושית הכס״מ הנזכר, ״ולק״מ דרב פפא אמר כן למ״ד לילה אין מחוסר זמן ועיין פ״ב מהל׳ חגיגה ה״ה בנטמא בלילה ובלח״מ שם דקי״ל לילה מחוסר זמן. והכ״מ שכח דברי עצמו פ״ג מהל׳ מחוסרי כפרה ה״ד עיין שם״. וכעין זה כתב בהר המוריה שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח״ן 22887389 | ובטל׳ 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת בכורות

ג. זונה כותית אתננה אסור וכהן הבא עליה אינו לוקה משום לא יחלל זרעו זונה ישראלית אתננה מותר וכהן הבא עליה לוקה משום לא יחלל זרעו

אתנן זונה[10] ומחיר כלב אסורין[11] לגבי המזבח והמקריב אחד מהן או שניהן כאחד לוקה אחת שנאמר (דברים כג פסוק יט) לֹא תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב בֵּית ה' אֱלֹהֶיךָ ומפני מה לוקה אחת על שניהן מפני שנאמרו בלאו אחד. וי"א[12] שהם שני לאוין והמקריב שניהם כאחד לוקה שתים.

אי זהו אתנן[13] האומר לזונה הבעלי לי ואתן לך דבר זה בשכריך ובעלה ונתן לה אחת זונה[14] נכרית[15] או שפחה או ישראלית שהיא ערוה עליו[16] או מחייבי לאוין או חייבי עשין[17] אבל הפנויה אפילו נדה[18] ואפילו היה כהן אתננה מותר וכן אשתו נדה אתננה מותר אע"פ שהיא ערוה.

---

[10] רמב"ם איסורי המזבח פ"ג ה"ז

[11] והקטרה צריך כזית (מנחת חינוך מצוה תקעא אות ב)

[12] הרמב"ן והנמשכים אחריו מונין לשני לאוין, ולוקין שתים אם הקריבו שניהם כאחד. והדברים ארוכים ועתיקים, עיין בספר המצוות לרבינו בשורש התשיעי וברמב"ן שם

[13] רמב"ם שם פ"ד ה"ח מנחת חינוך מצוה תקעא אות י ערוך השולחן העתיד שם סי' נו סעי' יג

[14] ואע"ג דגויה אין איסורה אלא משום שבית חשמונאי גזרו עליה ועיין ברמב"ם איסורי ביאה פי"ב ה"ב כתב בערוך השולחן העתיד איסורי מזבח סי' נו סעי' ב דבאמת היא זונה ואסורה לכהן מן התורה רק כיון דזונה מותרת לישראל אתו אינהו וגזרו על ישראל שיתחייב משום זונה

[15] "ואינו מבואר בגוי שנתן אתנן לגויה דהם לאו בני קידושין, או עבד לשפחה או גוי לשפחה או עבד לגויה אם הוי אתנן זונה, והנראה מהגמרא ומהרמב"ם (כאן) דצד אחד ישראל בעינן אז הוי אתנן, ולא בגוים או בעבדים אם אין ישראל באמצע, ומ"מ צ"ע בדבר" (מנחת חינוך שם אות יג)

[16] ואע"ג שלא היתה יכולה לחייבו על פי בית דין לשלם לה האתנן, אלא שלצאת ידי שמים בלבד הוא שחייב לשלם לה, כגון שבא על אמו, שהוא מתחייב בנפשו ופטור בדיני אדם מן הממון שנתחייב דקים ליה בדרבא מיניה, אעפ"כ הרי זה אתנן, ואין אומרים שכיון שפטור בדיני אדם הרי זו מתנה, מאחר שלצאת ידי שמים חייב ליתן לה השכר שהתנה, שאתנן סתם אמרה תורה, אפילו בא על אמו עיין בב"ק ע ע"ב וברש"י ותום שם ד"ה אילו ועי"ש בשיטה מקובצת בשם המאירי שכתב בשם חכמי הצרפתים שבאתנן חייב לשלם אף בדיני אדם שלא אמרו אין אדם מת ומשלם אלא בדבר הבא דרך נזקין אבל בדבר שקבלו עליו דרך תנאי משא ומתן בגון אתנן וכגון חוסם פרה שקבל עליו שלא לחסום ואף אם לא קבל עליו מכל מקום הרי הוא כמי שקיבל הואיל ומן התורה היא וכן משמע ברמ"ה בשיטה שם אבל המאירי כתב שהעיקר כדברי רש"י ותוס'

[17] כיון שנעשית בביאה זו זונה לכהונה

[18] וע"ע בערוך השולחן העתיד שם סעי' ח דכיון שיכולה להנשא לו לאחר זמן אינה זונה ואע"ג דגם זונה שנבעלה לחייבי כריתות יכול ישארל לישא לאחר זמן עכ"פ כבון שכבר נקראת זונה א"כ הוי אתננה אתנן זונה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת בכורות

י״א[19] שאינו אתנן אלא אם היה בזנות הזאת איסור לאו או כרת או איסור עשה אבל אם בביאה הזאת לא היה לאו וכרת או כרת אע״ג שכבר נבעלה לחייבי כריתות או לחייבי לאוין ונעשית זונה לכהן אעפ״כ אין אתננה אסור וי״א[20] שכל שנעשית זונה מכבר ע״י שנבעלה לאסור לה אתננה אסורי[21] כיון שנתן לה בתורת אתנן. וי״א[22] שאף זונה המופקרת לכל[23] אתננה אסור.

י״א[24] שבפנויה אינו אתנן דוקא בנתן לה בסתם, אבל אם נתן לה לשם אתנן נעשית זונה ואתננה אסור ובזונה שמופקרת לכל אע״ג שהיא פנויה אפילו נתן סתם[25] אתננה אסור.

זונה שמופקרת לכל אין מקבלים ממנה הקדש[26].

נשא אחת[27] מחייבי לאוין כל שיתן לה מחמת בעילה הרי זה אתנן ואסור. וי״א[28] שאינו אתנן כיון שהוא ע״י נישואין.

---

[19] דעת הרמב״ם

[20] דעת רש״י ותוספות ביאור הלכה סימן קנג סעי׳ כא ד״ה אלא איסור

[21] עיין בערוך השולחן העתיד שם סעי׳ ו שפירש ברמב״ם נמי כדיעה זו וגרס בדבריו אחת זונה כותית או שפחה או ישראלית או שהיא ערוה עליו ופי׳ דישראלית זונה הינו שנבעלה מכבר לחייבי כריתות

[22] רש״י בלשון אחר בתמורה ל ע״א ד״ה ובנין אב

[23] ועיין בביאור הלכה שם ד״ה אבל באלו שבעיר שיש בה עכו״ם גם לדעת תוס׳ אסור כיון שתלינן שנבעלה לגוי

[24] וז״ל רש״י שם ״הא מני דקתני אלמנה לכ״ג אתננה אסור ר״ע היא דאמר בפ׳ החולץ אין קדושין תופסין בחייבי לאוין הלכך כעריות דכריתות דמיין ולרבא דאמר כל זונה הוי אתנן מאי שנא דקתני כגון אלמנה אפי׳ פנויה נמי דהא רבא לא דריש להאי תועבה כאביי אף זונה נמי לא מיתסר עד דאמר לה בהדיא הילך אתנן אבל בסתמא מתנה בעלמא הוא דלא הויא זונה בחדא בעילה בסתמא ודלא כר״א אבל היכא דזונה מעיקרא היא לרבא נמי בסתמא אתנן הוא ואפילו פנויה״:

[25] וע״ש בדף כט ע״ב תוד״ה דמשמע שגם אחת שנעשית זונה לכהן ע״י שנבעלה לאסור לה חשובה זונה לענין אתנן ותוס׳ שם פליגי ארש״י וס״ל שאינו אתנן באחת שהיא זונה אא״כ מפרש שנותן לשם אתנן אבל בסתם אינו אתנן אא״כ נעשית זונה בביאה זו שבא עליה עכשיו תמורת האתנן

[26] ביאור הלכה שם ד״ה שמקדישות דבר, אע״ג שלא נודע בבירור שהוא מאתנן שניתן לה והטעם דתלינן דכל חפציהם הוא מאתנן זונה (שם) ולדעת רש״י אפילו עיר שכולה ישראל אין מקבלים כיון שמופקרת לכל חשיבה זונה ולדעת תוס׳ דוקא בעיר שיש בה עכו״ם כיון דבעינן שתבעל לאסור לה ולדעת הרמב״ם דווקא בעיר שרובא עכו״ם שאז תלינן שהאתנן הוא מעכו״ם ולכאורה אף במחצה על מחצה יהיה עכ״פ אסור מספק אבל ברובא ישראל כיון שבפשטות הם באים אליה כל דפריש מרובא פריש אבל אם ידוע שהולכת היא אליהם א״כ לכאורה בכל גווני דאיכא פסולים או עכו״ם אסור מספק דכל קבוע כמחצה ואכמ״ל

[27] רמב״ם שם ה״ט

[28] ערוך השולחן העתיד שם סי׳ נו סעי׳ י לדעת רש״י ותוס׳

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח״ן 22887389 | ובטל׳ 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת בכורות

אי זו היא[29] זונה[30], כל שאינה בת ישראל, או בת ישראל שנבעלה[31] לאדם שהיא אסורה לינשא לו איסור השוה לכל[32].

לפיכך הנבעלת[33] לאחד מאיסורי לאוין[34] השוין בכל ואינה מיוחדת בכהנים או מאיסורי עשה[35], ואין צריך לומר למי שהיא אסורה לו משום ערוה, או לעובד כוכבים ועבד, הואיל והיא אסורה לינשא לו הרי זו זונה. וכן יבמה שבא עליה זר, עשאה זונה.

אבל הנבעלת[36] לישראל משומד מותרת לכהונה[37]. וי"א[38] שאין זונה אלא הנבעלת לעכו"ם או עבד או חייבי כריתות אבל[39] הבא על חייבי עשה או

---

[29] שו"ע אבהע"ז סי' ו סעי' ח

[30] ועיין ביראים סימן לח [דפוס ישן – רח] זונה לכהן הזהיר הכתוב בפ' אמור אל הכהנים שלא ישא כהן זונה דכתיב אשה זונה וחללה לא יקחו . ומה היא זונה כדתניא בת"כ ומייתי לה ביבמות פ' הבא על יבמתו [ס"א ב'] זונה כשמה, פי' שזינתה תחת בעלה דברי ר' אליעזר בן יעקב. ר"ע אומר זונה זו מופקרת. ר' מתתיא בן חרש אומר אפי' הלך בעלה להשקותה ובא עליה בדרך עשאה זונה וזונה זו איילונית ופי' רב הונא טעמא דכתיב הזנו ולא יפרוצו כל ביאה שאין בה פרצה אינה אלא זנות. וחכמים אומרים אין זונה אלא גיורת ומשוחררת ושנבעלה בעילת זנות. ר"א אומר פנוי שבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה וכו'. והלכה כדברי כולן להחמיר חוץ מר' אליעזר מדאמר רב עמרם כר' אליעזר שמעינן הא ככולהו תנאי הלכה וחוששין בדברי כולן

[31] עיין בספר האלף לך שלמה סי' לה שנסתפק ברחץ איש הפסול לה באמבטי ואח"כ רחצה שם אשה ונתעברה אם נפסלה לכהונה דכיון שאינה ביאה עיין חגיגה יד אינו פוסל גם בפסולי כהונה ועיי"ש

[32] עיין תוי"ט יבמות פ"ו מ"ה וז"ל "כתב הר"ב כגון חייבי לאוין או חייבי עשה. פירוש חייבי עשה ג' הן מצרי ואדומי ראשון ושני דאתיין מכלל עשה. דדור שלישי יבא. וכן בעולה לכ"ג אתיא מכלל עשה דבבתוליה יקח ולאו הבא מכלל עשה עשה אבל הרמב"ם בפי"ח מה' א"ב ביאר שאין חייבי לאוין ועשה עושין זונה אלא השוים בכל" וכן בחינוך שם "לאפוקי אלמנה שנבעלה לכהן גדול או גרושה לכהן הדיוט, שאין איסור זה שוה בכל אדם ואינה נעשית זונה בכך"

[33] שו"ע שם

[34] "מכאן אמרו עכו"ם או נתין או ממזר או גר עמוני ומואבי או פצוע דכא וכרות שפכה" (רמב"ם שם ה"ג) וכן עיין בשו"ת הרשב"א ח"א אלף רא שאפי' נבעלה לפצוע דכא וכרות שפכה נעשית זונה ונפסלה לתרומה

[35] "מצרי ואדומי ראשון ושני" (שם ברמב"ם)

[36] שו"ת חתם סופר סי' צג

[37] ועיין אבני מילואים סי' ז ס"ק יג שנסתפק בזה ועיין פרח מטה אהרן ח"ב סי' סג שפשיטא ליה נמי שמותרת ועיין מהר"ם שיק בתשובה סי' יד שאסורה משום גזירת חתנות דנשג"ז

[38] השגת הראב"ד פי"ח ה"א שו"ע שם

[39] דעת התוס והראב"ד והרא"ש והטור מובא בב"י שם ועיין בחלקת מחוקק ס"ק י שתמה למאי נ"מ כתב דעה זו בשו"ע כיון שממה נפשך אסורה וכל המחלוקת לענין מלקות ועיין בפני משה ס"ק יד דס"ל שלפי הבנת הב"י בדעה זו אין אפילו איסור

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת בכורות

על חייבי לאוין, אפילו חייבי לאוין דשאר, אינו לוקה משום זונה, חוץ מהבא על היבמה שלוקה אמנם איסור יש בכולם.

י"א[40] שבכלל זה בת כהן או ישראל שנבעלה לחלל עשאה זונה. וי"א[41] שאע"ג שפוסלה להנשא לכהן או מלאכול בתרומה אם היתה בת כהן מ"מ לא נעשה זונה בביאה זו[42].

לפיכך הנרבעת לבהמה[43], אע"פ שהיא בסקילה, לא נעשית זונה ולא נפסלה לכהונה, שהרי לא נבעלה לאדם. וכן הנבעלת לרוח או לשד לא נפסלה לכהונה שהרי לא נבעלה לאדם[44]. וי"א[45] שהנבעלת לרוח או לשד נפסלה לכהונה.

והבא על הנדה[46], אע"פ שהיא בכרת, לא נעשית זונה ולא נפסלה לכהונה, שהרי אינה אסורה לינשא לו.

---

[40] רמב"ם שם פי"ח ה"א וז"ל החינוך שם "וכן נמי תקרא זונה כל שנבעלה לכהן חלל, ואע"פ שהיא מותרת להנשא לו, שאין היותה זונה תלוי בבעילה של איסור אלא בפגימה, ומפי השמועה למדנו שאינה פגומה אלא מאדם האסור לה שתנשא לו או מכהן חלל".

[41] וז"ל הראב"ד שם "ליתנהו להני כללי שאין זונה אלא מחייבי כריתות או מעכו"ם ועבד שאין בהן קידושין מיהו כל הפסולים לבא בקהל אם באו עליה פסלוה מן הכהונה ומן התרומה ואפילו חלל משום דכתיב ולא יחלל זרעו מה הוא מחלל אף זרעו מחלל אבל ללקות עליה משום זונה לא" עכ"ל ועיין במ"מ שם שכתב שדעת הראב"ד שחלל פוסלה לכהונה משום שעשאה חללה אבל אינה זונה כיון שאינה ביאת איסור ועיי"ש במשנה למלך באריכות וכתב שבשאר חייבי לאוין לראב"ד נפסלה לכהונה מדכתיב כי תהיה לאיש זר דכיון שנבעלה לזר לה פסלה ולא משום זונה או חללה ועיין בעצי ארזים ס"ק טו שהעלה שדעת הראב"ד שחלל אינו פוסל לכהונה מדאורייתא ושכן דעת הטור ואינו אלא פסול מדרבנן אמנם בבית משה ס"ק ז הוכיח שאף לדעת הראב"ד ביאת חלל פוסל מן התורה ועיין תוי"ט יבמות פ"ו מ"ה וז"ל למסקנא "ואני אומר שאפשר שמפרשים הברייתא דפסלוה לא מטעם זנות ולא מטעם חללה אלא מטעם גזירת הכתוב ובת כהן כי תהיה לאיש זר וגו' כלומר שיש זרות בביאתו וכל איסורי לאוין זרים הם בביאתן. וגם החלל קרוי זר כיון שנעשה זרות ע"י ביאתו בזרע שיבא ממנו וזוהי הפסול לה כלומר שיש צד פסול כמו שזכרנו".

[42] השגת הראב"ד שם

[43] שם ובאר היטב ס"ק יג בשם שו"ת מהר"ם מלובלין סי' קטז

[44] ועיין באו"ז ח"א הלכות בעל קרי סי' קכד שלא תנאף הוא באדם או בהמה אבל לא ברוחות ואינו אלא כמקרה לילה שאין זנות שייכת בהם ועיין בשו"ת חיים שאל ח"א סי' נג שפסק נמי כדברי המהר"ם מלובלין

[45] שו"ת משבצות זהב ס"ק יג סי' מח ועיי"ש שהניח דברי המהר"ם מלובלין בצ"ע ומ"מ העלה שלא נאסרה לבעלה ישראל בכך אבל בשו"ת רח"ב רפפורט סי' ח הביא ראיה שנאסרת אף לבעלה ישראל דהא בסנהדרין נח ע"א אמרי' והיו לבשר אחד מי שנעשים בשר אחד יצאו בהמה וחיה שאינם יולדים מן האדם ולפ"ז י"ל דוקא בהמה וחיה משא"כ שד שיולדת מן האדם כדאיתא בר"פ המוכר את הספינה (ב"ב עג ע"א) הורמין בת לילית ועיי"ש ברש"י שתאסר משום זונה ותאסר על בעלה

[46] שו"ע שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת בכורות

וכן הבא על הפנויה[47], אפילו היתה קדשה שהפקירה עצמה שהיא במלקות, לא נעשית זונה ולא נפסלה מכהונה[48], שהרי אינה אסורה[49] לינשא לו. וי"א[50] שאסורה לכהן כל שנבעלה ב' פעמים ואינה מיוחדת לאותו אדם[51] הרי היא זונה.

הגיורת[52] והמשוחררת, אפילו נתגיירה ונשתחררה פחותה מבת שלש שנים, הואיל ואינה בת ישראל[53] הרי זו זונה ואסורה לכהן. וי"א[54] שאיסור הגיורת אינו איסור זונה.

---

[47] בית שמואל ס"ק יט וט"ז סי' כו ס"ק א בדעת הסמ"ג ל"ת קכא

[48] וע"כ איירי בידוע שלא נבעלה לפסול לה דאל"ה הא איכא למיחש שנבעלה לפסול לה ועכ"פ מדרבנן משום מעלת יוחסין צריך לחשוש לכך

[49] ועיין בפרח מטה אהרן ח"א סי' קיז שקטנה שהשיאוה אמה ואחיה ובא בעלה על אמה של הקטנה שאסורה לו משום חמותו אע"ג שנאסרה לכהונה אם תמאן הקטנה תחזור אמה להיות מותרת לכהונה כיון שהמיאון עוקר הקידושין למפרע ולא נבעלה באיסור ועוד כיון שקידושין אלו אינם אלא דרבנן לא נעשית זונה וכמש"כ הרמב"ם פי"ח מאיסורי ביאה

[50] ועיין משנה למלך פי"ח מאיסורי ביאה ה"ב שנסתפק אי בשלא כדרכה נעשית זונה ועיין שושנת העמקים כלל ד מה שהעיר בזה ועיין בחינוך שם "וכל הנבעלת למי שעושה אותה זונה, וכו' בין כדרכה בין שלא כדרכה, משהערה בה נפסלה משום זונה"

[51] עיין שו"ת בית רידב"ז סי' ט ובזה יישב קושית החמדת שלמה סי' עח שהקשה מיבמות סט ע"ב שבהיו שניהם חבושים בבית האסורים לא נאסרה לכהן ואמאי נחוש שבא עליה ב' פעמים אלא ע"כ כיון שלא הפקירה עצמה לכל עובר ושב אלא מיוחדת לו לא נעשית זונה

[52] השגת הראב"ד שם ה"ג כך היא דעת תוס' יבמות סא ע"א ד"ה אין, ועי' תוס' ע"ז לו ע"ב ד"ה משום; ודעת הרמב"ם שם; רשב"א יבמות ס ע"ב בדעת רש"י שם ד"ה כשרה, וכ"נ בדעת רש"י קדושין עח ע"א סוד"ה ר' שמעון, וכ"כ בדעתו בריטב"א קדושין שם ובמ"מ איסו"ב שם ה"ב, ועי' מנ"ח מצוה רסו שלא כ"כ בדעת רש"י. ועי' ירושלמי קדושין פ"ד ה"א גיורת כזונה היא אצל כהונה, ועי"ש ה"ו בפצוע דכא גיורת שהיא כזונה אצלו כו' והטעם לפי שזונה שהקפידה תורה בכהונה הוא שלא תהא פגומה כלל וכמש"כ במגיד משנה שם , ואסורה מפני שהיא באה מן העכו"ם שהם שטופי זימה וכמש"כ תוס' יבמות שם, וכל שנולדה בגיות חל עליה שם זונה, אף על פי שלא נבעלה והא שאיתא בקידושין שם לאוסרה מפסוק דיחזקאל המובא לקמן בדעת הראב"ד הוא אסמכתא וכמש"כ תוס' יבמות שם

[53] ועיין כנסת הגדולה הגהות הטור אות ב שקראים שחזרו לדת משה אסורים לכהן אבל בשו"ת הר"א מזרחי סי' נח כתב שמותרים שלא שייך שהם כלל גירות שישראלים גמורים הם אמנם עיין ברמ"א סף סי' ד שאסורים גם לישראלים משום ספק ממזרים

[54] וז"ל שם "אינה משום זונה אלא משום דכתיב (יחזקאל פמ"ד פס' ב) בתולות מזרע בית ישראל והכי איתא בקידושין (עח ע"א)" וכן דעת הרשב"א יבמות שם והמאירי שם ס ע"ב וריטב"א קדושין שם. אבל גם לדבריהם האיסור הוא מן התורה וכמש"כ הראב"ד בהשגות שם פט"ז ה"ב. שעד יחזקאל היה בקבלה למשה מסיני ובא הוא וגילה לנו וכמבואר ברשב"א יבמות שם. (ועיין מנ"ח מצוה רסז אות א שכתב שלהראב"ד כל האיסור הוא מדברי קבלה וצ"ע). ועיין בירושלמי בכורים פ"א ה"ה וקדושין פ"ד ה"ו. שאיסור גיורת משום כי אם בתולה מעמיו יקח אשה, ולא גיורת ועיין בקרן אורה יבמות סא ע"א בדעת רש"י והראשונים שכתב לחלק שהפסול של בת שלש שנים היא משום זונה, ואפילו שלא נבעלה, שסתמן זונות הן, אבל פחותה מבת שלש שנים, שאינה ראויה לביאה, אין האיסור אלא מגזרת הכתוב של יחזקאל או מאיסור עשה של מעמיו ולא גיורת וכן עיין בערוך השלחן סי' ו סעי' כב בדעת רש"י ועיין ב"ש סי' ו ס"ק כ שר"ל בדעת רש"י יבמות סא א ד"ה אלא ושם ב ד"ה אלא שדוקא כשנבעלה פסולה. ועיין מגן אברהם סי' קנג ס"ק מח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

י״א[55] שכל שנפסלת בביאתו אפילו נכנסה לחופה ולא נבעלה אסורה משום זונה.
וי״א[56] שאינה נאסרת אא״כ נבעלה.

ד. האחין והשותפין שחייבין בקלבון פטורין ממעשר בהמה חייבין במעשר בהמה פטורין מן הקלבון קנו מתפיסת הבית חייבין ואם לאו פטורין חלקו חזרו ונשתתפו חייבין בקלבון ופטורין ממעשר בהמה

כבר התבאר במסכת מנחות דף קח: וחולין דף כה. שנצטוינו לתת מחצית השקל בכל שנה, ומטבעות חציי השקלים[57] הכל צריכין להן כדי שיתן כל אחד ואחד חצי שקל שהוא חייב, לפיכך כשהיה אדם הולך אצל השולחני ופורט שקל לשני חצאין יתן לו תוספת[58] על השקל[59], ואותה התוספת נקראת קלבון[60]. וי״א[61] שגם הנותן מחצית השקל ללא פריטה חייב בתוספת

---

[55] שער המלך פ״י מאישות חופת התנים סעי׳ ה, ועיין מנחת חינוך מצוה רסז דכתב כשער המלך שאע״ג שבקידושין לחוד לא תאסר אבל כיון שנכנסה לחופה הרי בחזקת שנבעלה אע״ג שעדיין היא בתולה ואסורה

[56] דכיון שברמב״ם פי״ח מאיסורי ביאה ה״ד כתב דזונה תלויה בפגם א״כ אין פגם בלא ביאה. ערוך השולחן שם סעי׳ כג,

[57] רמב״ם הלכות שקלים פרק ג הלכה א

[58] ואף על גב דכתיב העשיר לא ירבה בטל הוא בשקל. תלמיד רשב״ש בספ״ק דשקלים ובתחלת הסוגיא שם כ׳ אף על גב דכתיב העשיר לא ירבה טוב להרבות מלמעט ולטעמי׳ אזיל דהקלבון הוא להכרע וניתן לשקלים לר״מ ואינו מה״ת א״כ מוסיף הוא על מחה״ש וע״ל פ״א ה״ו בשם הרמב״ן דבזמן שבולן מוסיפין אין בזה משום העשיר לא ירבה ולפ״ז א״ש גם כאן להראשונים שבולן צריכין להוסיף קלבון גם מי שהביא מחה״ש. עיין בשקל הקודש בביאור הלכה שם.

[59] רבנו לשיטתו לעיל פ״א ה״ט דהשלחנים הם היו הגזברים והם נטלו את השקלים מהצבור והביאוהו למקדש ודרך השלחני דכשמביאין לו שקל לפרוט בשני חצאין הוא נותן לשלחני דבר מועט עבור טרחתו לפרוט ואל״כ השלחני מוריד קצת מהמשקל ונוטל לעצמו בשביל שפורט ונמצא מחצית השקל חסר ממשקלו ולכן תקנו חז״ל שכל הנותן שקל בשביל שני אנשים צריך להוסיף מטבע קטנה עבור שפורטין לו וזה נקרא קלבון אמנם השלחנים לא נטלו הקלבון לעצמן אלא נותנין אותו ג״כ להקדש כדלקמן פ״ז כי הם היו שלוחי ההקדש לפרוט וכ״ז כשנותנין שקל שלם אבל אם א׳ מביא מחצית השקל א״צ להוסיף קלבון כי לא שייך כאן הטעם הנ״ל וכ״ז דעת רבנו וכן דעת הרא״ש בפירושו ע״פ התוספתא

[60] מלשון קל בון כלומר קל ביניים דבר קל ומועט להכרע ביניהן.

[61] רש״י חולין כ״ה ב׳ ובבכורות נ״ו ב׳ בפי׳ ראשון ותוס׳ בכתובות צ״ט א׳ והרא״ש כאן בפירושו וכ״ד רבנו משולם ותלמיד רשב״ש ופסקי רי״ד חולין כ״ה ב׳.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח״ן 22887389 | ובטל׳ 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת בכורות

הנקראת קלבון[62]. ואף אם[63] נתן פרוטות או כסף כמשקל חצי שקל צריך ליתן קלבון.

כמה הוא שיעור הקלבון, בזמן שהיו נותנין במחצית השקל שני דינרין היה הקלבון חצי מעה שהוא אחד משנים עשר בדינר ומעולם לא ניתן הקלבון[64] פחות מזה.

האחין[65] שעדיין לא חלקו מה שהניח להם אביהם, הרי הם[66] כאילו אביהן עדיין חי והרי הם כאדם א' שי"א[67] שפטור מן הקלבון ולכן פטורים גם הם

---

[62] וטעם הקלבון הוא להכרע דשמא משקל מחצית השקל אינו מכוין ולכן נותנין עוד דבר מועט כדי שיהא ברור שנתנו לא פחות ממחצית השקל ודעת רש"י בביצה ל"ט ב' [וכ"נ בפי' ר"ח שם] ובבכורות נ"ו ב' בפי' השני וכ"ד רבנו משולם שהטעם משום שהגזברין צריכין כמה פעמים לפרוט חצאי השקלים על מטבעות גדולות כי בזה נוח להם לקנות קרבנות הצבור וכדי שלא יפסיד ההקדש מה שנותנין לשולחני עבור הפירוט חייבו חכמים לכל א' ליתן קלבון.

[63] מנ"ח מצוה ק"ה בשם החינוך

[64] והקלבונות אינן כשקלים דבירושלמי ספ"ק דשקלים ובתוספתא יש בזה פלוגתא להיכן היו הקולבנות נופלין רמ"א לשקלים [דהיינו לתרומת הלשכה עם שאר השקלים] ר"א אומר לנדבה [פי' לקיץ המזבח] ר"ש שזורי אומר רקועי זהב צפוי למזבח ולבית קדשי הקדשים בן עזאי אומר שולחנין היו נוטלין אותן בשכרן [שהיו יושבין לצרכן ובטלין ממלאכתן] וי"א להוצאת דרכים [דהיינו לאותן שמוליכין אותן מעירן למקדש או לתיקון הדרכים] וס"ל לרבנו דלא פליגי והכל נכון ושומרין אותן למה שיצטרכו אבל דעת המאירי דקי"ל כמ"ד לנדבה ולכן י"א שמניחין אותן השולחנים בפני עצמן עד שיסתפק מהן ההקדש לפי הצורך לאחד מהדברים הבאים. לתרומת הלשכה עם שאר השקלים או לנדבה לקיץ המזבח, או לרקועי זהב צפוי למזבח ולבית קדשי הקדשים או לשולחנין בשכרן או להוצאת דרכים לאותן שמוליכין אותן מעירן למקדש או לתיקון הדרכים לפי מה שיצטרכו. וי"א שאינו הולך אלא לנדבה לקיץ המזבח.

[65] רמב"ם הלכות שקלים פרק ג הלכה ד

[66] שהאחין שעדיין לא חלקו ומביאין שקל א' בשביל שניהן הוי כאילו אביהן עדיין חי והוי כאדם א' ופטור מקלבון

[67] כן דעת רבינו פרק ג הלכה א שהנותן מחצית אינו חייב בקלבון, ורק הנותן שקל ומקבל עודף, או שנותן עבור שני אנשים, צריך ליתן קלבון בשכר פריטתו, שמכיון שהשלחנים הם היו הגזברים והם נטלו את השקלים מהצבור והביאוהו למקדש. ודרך השלחני כשמביאין לו שקל לפרוט בשני חצאין מוריד קצת מהמשקל ונוטל לעצמו נמצא מחצית השקל חסר ממשקלו, ולכן תקנו חז"ל שכל הנותן שקל בשביל שני אנשים צריך להוסיף מטבע קטנה עבור שפורטין לו וזה נקרא קלבון

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת בכורות

מקלבון. וי"א שהרי הם כאילו אביהן עדיין קיים ומביא עבורן[68], והאב ששקל עבו בניו פטור מקלבון[69] ולכן גם הם פטורין מקלבון.

וכן אם[70] קנו נכסים ממעות תפוסת הבית כ"ז שלא חלקו פטורין מקלבון. וי"א[71] שהגם שלא חלקו אין נפטרין אלא מב' קלבונות, אבל חייבין קלבון א'.

אבל אם חלקו וחזרו ונשתתפו[72] הרי הם כשני בני אדם שמביאין ביחד שקל וחייבין בקלבון וי"א[73] שנותנין ב' קלבונות דלא פלוג רבנן בב' אנשים.

ולענין מעשר בהמה דינם שונה, שהלוקח טלאים[74] שנולדו בשנה זו או שנתנו לו במתנה הרי הם פטורים מן המעשר עד שיולדו ברשותו, לפיכך האחים שירשו טלאים מאביהם הרי הן פטורין מן המעשר.

אבל הנולדים להם לאחר מכאן מאלו הבהמות חייבין במעשר, וכן האחים שקנו בהמות ממעות הירושה הרי הנולדים מהם לאחר מכאן חייבין במעשר שהרי ברשותן נולדו והרי הן כאיש אחד.

חלקו האחים והשותפין אחר שנולדו להן הבהמות ברשותן וחזרו ונשתתפו הרי אלו פטורין מן המעשר, שבשעה שחלקו נעשו הכל לקוחין והלקוח פטור

---

[68] דעת רוב ראשונים שהאחין שעדיין לא חלקו ומביאין שקל א' בשביל שניהן הוי כאילו אביהן עדיין חי והשוקל על אחר ונותן לו במתנה פטור מקלבון ולכן כמו שהאב ששקל עבור בניו פטור מקלבון ה"ה האחין שעדיין לא חלקו נחשב כאילו אביהן עדיין קיים ומביא עבורן ופטורין מקלבון, כמש"כ בראב"ד כאן ורש"י חולין כ"ה ב' והרא"ש וריבב"ן ספ"ק דשקלים ורבנו משולם ותלמיד רשב"ש והרע"ב אבל המאירי הסכים לדעת רבנו

[69] ואינם יכולים לפרש כרמב"ם דס"ל שאף אחד השוקל מחצית חייב בקלבו וכמש"כ רש"י כן כה: ובבכורות נו: בפי' ראשון ותוס' בכתובות צט. והרא"ש כאן בפירושו וכ"ד רבנו משולם ותלמיד רשב"ש ופסקי רי"ד חולין כה:

[70] בן הרמב"ן ורא"ה ביצה ל"ט ב' וכ"כ עוד ראשונים

[71] רש"י בביצה ל"ט ב' בכורות נ"ו ב' [וכבר העיר הסמ"ג מ"ע מ"ה על הסתירה בין רש"י בביצה לרש"י בחולין] ותלמיד רשב"ש וכן הסכים רש"ס ועי' בפי' ריבב"ן שכ' דבירו' משמע דפטורין לגמרי

[72] ואין נ"מ אם חלקו גדיים כנגד גדיים או גדיים נגד תיישים ובין חלקו ט' כנגד ט' או ט' כנגד י' דבכל גווני לא אמרי' דכשחזרו ונשתתפו אח"כ חזרה תפוסת הבית למקומה ופטורין מקלבון דכיון שחלקו וחזרו הרי הן כב' אנשים וחייבין. כן פסק רבנו בפ"ו מבכורות ה"י

[73] רש"י חולין כה: ביצה לט: בכורות נו: ותוס' כתובות צט. וכ"כ בחי' המאירי בביצה שם אבל רש"ס הסכים שאין חייב אלא קלבון א'. ציון ההלכה שם י

[74] רמב"ם הלכות בכורות פרק ו הלכה י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי
מסכת בכורות

וכשחזרו ונשתתפו הרי נשתתפו בבהמות ועדיין לא ילדו להן ברשותן אחר שיתוף זה השני, ואף על פי שחלקו גדיים כנגד גדיים וטלאים כנגד טלאים ועשרה כנגד עשרה הכל פטורין מן המעשר והרי הן כלקוחין.

ולעני מעשר[75] בהמה האחין והשותפין שחלקו בכספים ולא חלקו בבהמה חייבין במעשר שעדיין לא נעשו הבהמות לקוחין, אבל אם חלקו הבהמות אף על פי שעדיין לא חלקו הכספים הרי אלו פטורין.

ודין שאר יורשין[76] כגון שני גיסין שירשו את חמיהן וכן כל שני יורשין דינם כאחים.

י"א[77] שאין דין השותפין כדין האחין בין לענין חיוב קלבון ובין לענין מעשר בהמה וחייבים בקלבון ומעשר בהמה, וי"א[78] שדינם כאחים, לפיכך השותפיןשנשתתפו בבהמות והביא זה מאה טלאים וזה מאה טלאים וערבום ונשתתפו בהן הרי המאתים פטורים מן המעשר שכל טלה מהן כמכור. אבל הנולדים להם בשותפות לאחר מכאן מאלו הבהמות וכן אם היו שותפין במעות וקנו בהמות ממעות השותפות, חייבם במעשר חלקו השותפין אחר שנולדו להן הבהמות ברשותן וחזרו ונשתתפו הרי אלו פטורין מן המעשר.

וכן השותפים שנתנו שקל על ידי שניהם פטורין מן הקלבון, שהרי הם כאדם אחד.

במה דברים אמורים[79] בשותפין שנשאו ונתנו במעות השותפות ונשתנה עין המעות, שלקחו בו דברים אחרים דאז כיון שנכסים אלו נלקחו תחלה בשותפות ולא הי' ניכר מעולם איזה לזה ואיזה לזה הו"ל כאדם א' שמביא שקל שלם דפטור מקלבון

---

[75] רמב"ם שם הלכה יא

[76] ירו' וכ"כ המאירי אבל בפי' ריבב"ן לפ"מ שמפרש את הירו' משמע דדוקא באחין פטורין ולא בשאר קרובים אבל כל המפרשים לא פי' כן ועי' רמב"ם פ"ח משלוחין ה"ז

[77] ראב"ד שקלים ורש"י חולין כ"ה ב' והרא"ש וריבב"ן ספ"ק דשקלים ורבנו משולם ותלמיד רשב"ש והרע"ב שרש"י פירש המשנה וכל הסוגיא בדרך אחר שמפרש רבינו ז"ל וטעם מחלוקתם הוא מפני שרש"י ז"ל גורס האחין השותפין וכולה חדא מלתא היא דר"ל אחין שהן שותפין שעדיין לא חלקו אבל בשותפין לחוד אית ליה לרש"י ז"ל דלעולם הם חייבים בקלבון וכן לעולם הם פטורים ממעשר בהמה אפילו הבהמות שיולדו להם בעודם בשותפותם ומה שחילקו במשנה ובסוגיא ואמרו כשחייב במעשר הוא פטור מן הקלבון וכשחייב בקלבון פטור ממעשר לא נאמר דבר זה אלא באחין שירשו מאביהן דשייך בהו חיוב במעשר דעדיין לא חלקו ומשום כך חייבים דכאביהם דמו אבל בשותפין דעלמא שהביא זה ממונו וזה ממונו ונשתתפו לא שייך הא וכן פטור מקלבון לא שייך אלא באחין שירשו מאביהן דכיון דלא חלקו וכאביהן דמו אילו היה אביהן נותן סלע על שני בניו לא היה נותן קלבון אינהו נמי עבדי הכי אבל בשני שותפין דעלמא לא שייך הא. לח"מ בכורות שם ועיי"ש שהאריך בביאור מחלוקתם, ועיי"ש בחי' הגר"ח הלוי

[78] דעת הרמב"ם בכורות שם הלכה י ושקלים שם

[79] רמב"ם שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

אבל אם הביא זה מעותיו וזה מעותיו וערבום ועדיין לא נשתנו המעות ולא הוציאום הרי אלו חייבין בקלבון. שהרי זה כב׳ בנ״א שמביאין שקל שלם דחייבין בקלבון.

נשאו ונתנו ואחר זמן חלקו וחזרו ונשתתפו חייבין בקלבון כיון שכבר חלקו וניכר חלקו של כל א׳ אף על גב שחזרו ונשתתפו הו״ל כב׳ בנ״א וחייבין בקלבון. עד שישאו ויתנו בשותפות זו האחרונה וישתנו המעות.

ה. לבכור דהא איתיה בשותפות דכתיב ובכורות בקרכם וצאנכם

כבר התבאר במסכת חולין דף קלה: ש בהמת[80] השותפין חייבת בבכורה. דכתיב (דברים יב פסוק ו) וּבְכֹרֹת בְּקַרְכֶם וְצֹאנְכֶם, דהיינו של רבים.

שותפות הגוי[81] פוטר מן הבכורה לא נאמר (שם פסוק יז) בְּכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ אלא למעט שותפות הנכרי[82], שאם היה שותף בפרה או בעובר אפילו היה לנכרי אחד מאלף[83] באם או בולד, הרי זה פטור מהבכורה.

לפיכך המקבל בהמה מן הגוי להיות מיטפל בה והולדות יחלקו ביניהם או שנכרי קבל מישראל כזה הרי אלו פטורים מהבכורה.

ו. חייבין בזה ובזה שחלקו בכספים ולא חלקו בבהמה פטורין מזה ומזה שחלקו בבהמה ולא חלקו בכספים חייבין בקלבון

---

[80] רמב״ם הלכות בכורות פרק ד הלכה א, שו״ע ונו״כ שכ ב

[81] רמב״ם שם ושו״ע ונו״כ שם ג

[82] בלבוש הביא דכתיב [שמות יג, טו] כל פטר רחם בישראל, בישראל ולא בגוים, כלומר שיהיה הכל מישראל. וצ״ע ובבכורת ג. איתא כל בכור (שם ב) רבנן סברי בכור מקצת בכור משמע כתב רחמנא כל עד דאיכא כוליה

[83] ב״י כתוב בשם תוס׳ ריש בכורות דסגי אפי׳ באזנה אלא דבתוס׳ פרק בתרא דעבודת כוכבים כתבו שיש להחמיר להקנות לעובד כוכבים דבר שעושה אותה טריפה כגון הריאה והראש אמנם א״צ שיתן העובד כוכבים מעות שוה הראש או הריאה אלא שיקנם בפרוטה אף על פי ששוה יותר כפלים אפ״ה אין לחוש משום ביטול מקח דאנן סהדי שהישראל גמר ואקני לעובד כוכבים כדי להפטר עכ״ל. דדוקא הכא גבי בכור דכתיב פטר רחם בישראל ילפינן מזה שיהיה הכל בבני ישראל וכן בפרק מרובה לענין מכרו חוץ ממאה שבו דכתיב ומכרו ודרשינן ומכרו כולו דוקא נמצא דהכל תלוי זה בזה ואם ניטל דבר חשוב ממנו בטל הכל. ט״ז שם ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח״ן 22887389 | ובטל׳ 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

ופטורין ממעשר בהמה שחלקו בזה ובזה חייבין במעשר בהמה ופטורין מן הקלבון שלא חלקו בזה ובזה

האחין שהיה להן בהמה וכספים וחלקו בכספים חייבים בקלבון[84], אף על פי שעדיין לא חלקו הבהמה.

חלקו הבהמה[85] ולא חלקו הכספים פטורין מן הקלבון עד שיחלקו הכספים ואין אומרין הרי הם עומדין לחלוקה כשם שחלקו הבהמה.

---

[84] דלענין קלבון תלוי בכספים ודוקא אם לא היו הבהמות רוב הנכסים אבל אם היו רוב הנכסים הו״ל כלא חלקו כדאיתא בירו׳ וכ״כ הראב״ד כאן וכ״כ המאירי ותמה על רבנו שהשמיטו ודעת הכסף משנה וכ״כ רש״ס ופסק כן דרבנו אין מחלק בזה

[85] רמב״ם שם פרק ג הלכה ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח״ן 22887389 | ובטל׳ 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu